

Dona i pobresa

Carme Talleda

Quan repassem la història dels darrers segles, anem constatant el paper que ha anat desenvolupant la dona: un paper sovint irregular, obscur i de segona categoria.

Avui parlem, amb orgull, que als nostres temps, la dona va assolint finalment el rol que li correspon a la societat en tots els camps, intel·lectual, laboral, polític... amb plena realització personal i amb igualtat de drets amb l'home.

Pensem que aquestes conquestes són, ja, irreversibles; però si procedim a una anàlisi més acurada i menys aparent dels fets, apareixen a l'horitzó signes de preocupació i d'alarma.

Aquests signes es fonamenten en l'alt índex d'atur de la societat espanyola on, curiosament, les més recents estadístiques no gosen amagar, darrera els habituals triomfalismes, una veritat manifesta. La població amb més alt índex d'atur correspon al sexe femení. Singularment, aquestes xifres s'inverteixen quan posem la mirada a les aules universitàries o d'escoles especialitzades. La dona fa esforços, a vegades increïbles, sovint més que el baró, per tal d'aconseguir desenvolupar, satisfactòriament les seves potencialitats. Però, encara avui, les sortides que se li ofereixen no estan a l'alçada de les expectatives i demandes que, teòricament al menys, representen de sempre una acurada preparació. Encara pitjor: les empreses, quan han de reduir personal o han d'oferir contractes temporals a precari, pensen sempre primer en suprimir o menystenir a les dones.

En èpoques de grans depressions econòmiques, a Europa o a EUA, s'ha intentat fomentar la tornada de la dona a les úniques parets de la llar, i als esquemes i valors tradicionals, en un intent que els guanys i la riquesa –el PIB i la seva distribució– quedin majoritàriament en mans masculines.

Per tota aquest seguit de dades que acabem d'exposar, diem que la dona es troba més indefensa estadísticament davant les xacres que afecten la humanitat, ja que és privada de l'accés als mecanismes de defensa als quals tot individu té dret: a menys sou, menys subsidi d'atur, menys capacitat adquisitiva i, conseqüentment, a més precarietat en tots els ordres.

La present exposició ha fet referència als esdeveniments actuals a les societats desenvolupades del món occidental.

En altres punts de la Terra, amb poblacions privades en part de la seva identitat per l'hegemonia de la cultura i l'economia d'Europa i d'Amèrica, submergides en cruels conflictes bèl·lics post-colonials, les condicions negatives per a la dona es disparen de manera insultant. Pràctiques que es consideren pròpies de la guerra a tots els temps, són vexatòries de manera especial per a nosaltres. Pensem, per un moment, en les recents violacions a la exiugoslàvia; o també en el sense-sentit que per un poble com els *talibans*, recobrar la seva identitat nacional (?) passi per arrossegar les seves dones vers unes condicions de vida pitjor que l'esclavatge.

Tota aquesta sèrie de problemes encadenats i interrelacionats dels quals, com membres de la raça humana som igualment responsables, a la vegada víctimes i botxins, en tant que membres de societats privilegiades, obliguen a reflexionar molt sobre un món que ha de deixar de romandre cec i impassible a tanta vergonya.

Dona i immigració. El paper de la dona a la immigració és doblement dur, ja que sobre ella recau la problemàtica de conservar a la llar la cultura d'origen i, a la vegada, intentar que, tant ella com la seva família s'integrin en el país d'acollida. Sovint es produeix un xoc entre les dues

cultures, la de partença i la d'arribada, perquè són dos pols oposats: Nord i Sud, Orient i Occident.

Cal ser molt fort per a no ofegar-se en unes circumstàncies que suposen un canvi dràstic en una vida, i un replantejament dels valors més essencials que configuren l'existència.

Per a la dona immigrada, el problema de la feina és doblement greu, més que per a l'home, i les sortides que té són freqüentment inferiors a la seva preparació, adquirida –a vegades en condicions molt desfavorables per raó de sexe– al seu lloc de naixement. Hem d'afegir a la seva situació la cura dels fills que, en les societats en les que la família és el màxim orgue transmissor de coneixements i esquemes de tot tipus, pot constituir un altre factor d'aïllament de la dona del nou món que l'envolta.

Intentant fer una breu síntesi del comunicat diríem que la dona, en les societats benestants, esdevé estadísticament el subjecte més dèbil quan aquestes mateixes societats travessen períodes de crisi i decadència. I que, actualment, al Tercer Món, com a resultat dels desequilibris existents i a conseqüència de les guerres i de la immigració, el sexe femení és el més castigat degut a un major nombre de càrregues per un costat, i a menys mecanismes de reacció i defensa per l'altre.
